
Obsah

PŘEDMLUVA	9
VŠEOBECNÁ ČÁST	11
ÚVOD DO VNITŘNÍHO LÉKAŘSTVÍ	13
NEMOC	15
Subjektivní a objektivní příznaky vnitřních nemocí	17
Subjektivní příznaky	17
Bolest	18
Bolest hlavy	20
Bolest na hrudníku	21
Bolest břicha	22
Bolesti v zádech	23
Bolesti v končetinách	23
Pocit slabosti a únavy	24
Nechutenství (ztráta chuti, anorexie)	24
Poruchy polykání, návrat polknuté potravy zpět do úst a pálení žáhy (dysfagie, regurgitace a pyróza)	24
Nauzea (nucení na zvracení)	25
Žízeň	25
Hlad	26
Dyspepsie	26
Bušení srdce (palpitace)	26
Závrať (vertigo)	27
Svědění (pruritus)	27
Nucení na stolicí (tenesmus)	28
Dysurie (potíže při močení)	28
Objektivní příznaky	28
Stav vědomí	28
Celkový tělesný stav	29
Poloha nemocného	30
Poruchy hybnosti	31
Poruchy chůze	31
Výraz tváře nemocného	32
Hlas	33
Tělesná teplota a její změny	34
Tep (puls)	38

Krevní tlak	39
Dýchání a dušnost	40
Kašel (tussis) a chrchel (sputum)	43
Zvracení (vomitus) a zvratky	44
Stolice a poruchy jejího vyprazdňování	46
Střevní plynatost (meteorismus)	47
Samovolné (spontánní) krvácení	48
Otoky a vodnatelost (edémy a hydrops)	49
Chorobné změny na kůži	52
Změny na vlasech a nehtech	58
Chorobné změny na hlavě	60
Chorobné změny na krku	62
Chorobné změny na hrudníku	62
Chorobné změny na břiše	64
Chorobné změny na končetinách	64
VYŠETŘENÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU A STANOVENÍ DIAGNÓZY	66
Anamnéza	66
Základní fyzikální vyšetření	67
Pomocná vyšetření	69
Rentgenová vyšetření	69
Prosvětlování (skioskopie)	69
Snímkování (skiografie)	71
Elektrokardiografie	73
Fonokardiografie	78
Oscilometrie a oscilografie	79
Endoskopické vyšetřovací metody	79
Laboratorní vyšetřovací metody	81
Vyšetření moči	82
Chemické vyšetření moči	83
Vyšetření močového sedimentu	84
Vyšetření krve	84
Sedlivost červených krvinek	84
Krevní obraz	85
Určení množství hemoglobinu	85
Počítání červených a bílých krvinek	85
Vyšetření krevního nátěru	86
Stanovení hematokritu	86
Vyšetřování krevních skupin	88
Vyšetření žaludeční acidity	89
Vyšetření obsahu dvanáctníku	89
Izotopové diagnostické metody	90
Mikroskopické a sérologické vyšetření	92
Bioptické vyšetření	92
Cytogenetické vyšetření	93
LÉČEBNÉ ZPŮSOBY VE VNITŘNÍM LÉKAŘSTVÍ	95
Obecné léčebné způsoby	95
Medikamentózní léčba (farmakoterapie)	96
Všeobecná farmakologie	96
Předepisování léků	97
Účinky léků	97
Dávkování léků	98
Současné podávání více léků	99
Nepříznivé účinky léků	99

Léková toxicita (jedovatost)	100
Teratogenní účinek léků	101
Odlíšnost farmakoterapie u dětí	101
Míry léčiv	101
Speciální farmakologie	102
Léky působící na ústřední nervovou soustavu	102
Narkotika čili celková anestetika	103
Analgetika	103
Hypnotika a sedativa	105
Antikonvulziva čili antiepileptika	106
Psychofarmaka	106
Látky s povzbuzujícím účinkem na ústřední nervovou soustavu	107
Léky působící na vegetativní nervstvo	108
Sympatomimetika — adrenergní látky	109
Sympatolytika — adrenolytika	110
Parasympatomimetika — cholinergní látky	111
Parasympatolytika — anticholinergní látky	111
Ganglioplegika	112
Histamin a antihistaminika	112
Léky působící na senzitivní nervy	112
Léky působící na srdce a cévy	113
Kardiotonika	113
Antiarytmika	114
Vázodilatancia	114
Antihypertenzíva	114
Léky působící na trávicí ústrojí	115
Diuretika	116
Léky působící na krev a krvetvorné ústrojí	117
Krev a krevní deriváty	117
Náhražka krevní plazmy	118
Antinemika	118
Hemostatika	118
Antikoagulancia a fibrinolytika	118
Antimikrobní, protiplísňové a antiprotozoární látky	119
Dezinficiencia a antiseptika	119
Chemoterapeutika	120
Sulfonamidy	120
Nitrofurany	121
Kyselina nalidixová	121
Antibiotika	121
Penicilíny	122
Streptomycinová antibiotika (aminoglykosidy)	122
Tetracyklíny	123
Erytromycinová skupina (makrolidy)	123
Chloramfenikol	123
Ostatní antibiotika	124
Antituberkulotika	124
Antimykotika (protiplísňové léky)	124
Antiprotozoární léky	125
Protinádorové a imunosupresivní léky	125
Protinádorové léky	125
Imunosupresivní léky	127
Hormonální farmakoterapie a antikoncepce	127
Náhradní roztoky, plazmatické expandery, parenterální výživa	129

Očkovací látky a léčivá séra	129
Dietoterapie	129
Správná výživa v těhotenství	130
Rehabilitace ve vnitřním lékařství	132
Fyzikální léčba	134
Způsob práce na interním oddělení	135
Vizita	136
SPECIÁLNÍ ČÁST	137
INFEKČNÍ NEMOCI	139
Nemoci způsobené grampozitivními koky	141
Pneumokokové nákazy	141
Stafylokokové nákazy	141
Stafylokoková pneumonie	141
Stafylokoková sepe (stafylokoková otrava krve)	142
Streptokokové nákazy	142
Streptokoková angína	142
Spála (scarlatina)	145
Růže (erysipelas)	145
Horečka šestinedělek (sepe puerperální)	146
Nemoci způsobené gramnegativními koky	146
Meningokokové infekce	146
Nemoci způsobené gramnegativními bacily	147
Kolibacilární infekce	147
Proteové infekce	148
Břišní tyf (typhus abdominalis)	149
Paratyf B	150
Salmonelózy	151
Úplavice (dysentérie)	151
Cholera	152
Dávivý (černý) kašel (pertussis)	153
Nemoci vyvolané bakteriálními toxiny	154
Záškrt (diftérie)	154
Tetanus (strnutí šíje)	155
Botulismus	156
Nemoci vyvolané rickettsiemi	157
Skvrnitý tyfus (typhus exanthematicus)	157
Horečka Q	157
Virové infekční choroby	158
Zarděnky (rubeola)	158
Spalničky (morbilli)	158
Plané neštovice (varicella)	159
Neštovice (variola)	161
Chřipka (influenza)	162
Adenoviróza	163
Coxsackiízy (onemocnění vyvolané viry ze skupiny Coxsackie)	163
Příušnice (parotitis epidemica)	164
Infekční mononukleóza (mononucleosis infectiosa)	164
Poliomyelitida (poliomyelitis anterior acuta, dětská obrna)	165
Vzteklina (lyssa, rabies)	168
Protozoární onemocnění	168
Malárie	168
Toxoplazmóza	169

NEMOCI ŽLÁZ S VNITŘNÍ SEKRECI	170
Přehled hormonů u člověka	173
Nemoci hypofýzy	174
Akromegalie	176
Panhypopituitarismus (insuficience předního laloku hypofýzy)	176
Diabetes insipidus	177
Nemoci štítné žlázy	178
Struma	178
Hypotyreóza	179
Hypertyreóza (Basedowova, Gravesova nemoc)	180
Nemoci příštítných tělísek	182
Hypoparatyreóza (tetanie)	183
Nemoci nadledvin	184
Chronická insuficience nadledvinové kůry (Addisonova choroba)	185
Hyperfunkce nadledvinové kůry	186
Cushingův syndrom (hyperkortizolismus)	186
PORUCHY VNITŘNÍHO PROSTŘEDÍ	188
Elektrolyty	188
Miliekvivalent	190
Osmolarita	190
Acidobázická rovnováha	191
Hospodaření organismu s vodou	191
Dehydratace (ochuzení organismu o vodu)	195
Otrava vodou (převodnění)	195
Ochuzení těla o sodík (hyponatrémie)	195
Zadržení sodíku a vody v těle (otoky)	196
Poruchy acidobázické rovnováhy	196
Poznámky k parenterální léčbě tekutinami	197
NEMOCI LÁTKOVÉ PŘEMĚNY A VÝŽIVY	198
Diabetes mellitus (cukrovka)	198
Komplikace cukrovky	202
Otylost (obesitas)	206
Dna (pakostnice, arthritis urica)	208
NEMOCI OBĚHOVÉHO ÚSTROJÍ	211
Oběhová nedostatečnost (oběhová slabost, oběhová insuficience)	215
Srdeční slabost (srdeční nedostatečnost, insuficience, dekompenzace, selhání)	215
Náhlá cévní slabost (šok, kolaps)	219
Poruchy srdečního rytmu (srdeční arytmie)	221
Vrozené srdeční vady (kongenitální srdeční choroby)	222
Revmatická horečka a revmatická srdeční choroba (febris reumatica, carditis reumatica)	223
Chlopňové srdeční vady (vitia cordis)	225
Arterioskleróza (kornatění tepen)	227
Ischemická choroba srdeční	229
Plicní srdce (cor pulmonale)	233
Hypertenzní nemoc (morbus hypertonicus, esenciální hypertenze)	234
Tromboembolická nemoc	236
Cévní nemoci končetin	237
NEMOCI DÝCHACÍHO ÚSTROJÍ	240
Vyšetřovací metody	243
Rýma (rhinitis acuta)	245

Hltanospojivkový katar (faryngokonjunktivální horečka)	245
Katar hrtanu (laryngitis)	246
Prudký katar průdušek (bronchitis acuta)	246
Chronická obstrukční nemoc plic (vleklý katar průdušek a rozedma plic, bronchitis chronica a emphysema pulmonum)	247
Chronická bronchitida	247
Rozedma plic (emphysema pulmonum)	249
Záněty plic (pneumonie)	250
Krupózní (lobární) pneumonie (pneumokoková pneumonie)	251
Bronchopneumonie (ložiskový zánět plic)	253
Virové pneumonie	254
Pleuritidy (záněty pohrudnice)	255
Suchý zánět pohrudnice	255
Zánět pohrudnice s výpotkem	255
Empyém hrudníku (hnisavý zánět pohrudnice)	256
Tuberkulóza	257
Plicní tuberkulóza	259
Mimoplicní tuberkulóza	261
Tuberkulóza lymfatických uzlin	261
Tuberkulóza mozkomíšních blan (meningitis tuberculosa, bazilární meningitida)	262
Tuberkulóza ledvin	262
NEMOCI LEDVIN A MOČOVÝCH CEST	263
Hlavní příznaky, vyšetřovací metody ledvinových nemocí	265
Selhání ledvin (urémie)	267
Akutní selhání ledvin (akutní urémie)	267
Chronické selhání ledvin (chronická urémie)	268
Akutní zánět ledvin (glomerulonephritis acuta)	270
Chronický zánět ledvin (glomerulonephritis chronica)	272
Nefrotický syndrom	274
Těhotenská nefropatie	275
Akutní pyelonefritida (pyelonephritis acuta)	276
Chronická pyelonefritida (pyelonephritis chronica)	278
Cystitida (zánět močového měchýře)	278
Močové kameny (urolitiáza)	279
NEMOCI KRVETVORNÉHO ÚSTROJÍ	281
Vyšetřování krve a normální hodnoty	283
Chudokrevnost (anémie)	284
Společné příznaky anémií	285
Anémie z poruchy krvetvorby	285
Chudokrevnost z nedostatku železa (sideropenická anémie)	287
Idiopatická nebo esenciální hypochromní anémie	287
Hypochromní chudokrevnost v těhotenství	288
Anémie při infekčních a nádorových onemocněních	288
Anémie z nedostatku vitamínu B ₁₂ a kyseliny listové (megaloblastická hyperchromní anémie)	289
Zhoubná anémie (perniciózní anémie)	289
Druhotné megaloblastické anémie	290
Útlumová chudokrevnost (pancytopenie, aplastická anémie)	290
Anémie ze zvýšené ztráty nebo rozpadu červených krvinek	292
Anémie z krvácení (posthemoragická anémie)	292
Akutní krvácení	292
Chronické krvácení	292

Anémie z rozpadu červených krvinek (hemolytické anémie)	293
Vrozená hemolytická anémie (familiární hemolytický ikterus)	293
Získaná hemolytická anémie	293
Krvácivé stavy (hemoragické diatézy)	294
Esenciální trombopenická purpura (Werlhofova purpura)	296
Hemofilie	297
Konsumpční koagulopatie a hyperfibrinolýza (defibrinační syndrom)	297
Leukopenie a agranulocytóza	298
NEMOCI TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ	300
Příznaky nemocí trávicího ústrojí	302
Vyšetřovací metody	303
Funkční dyspepsie žaludku (funkční gastropatie, žaludeční neuróza)	304
Vředová nemoc žaludku a dvanáctníku (peptický vřed, ulcus ventriculi et duodeni)	305
Onmocnění střev	309
Průjem (diarrhoea)	309
Zácpa (obstipatio)	309
Akutní střevní katar (enterocolitis acuta)	310
Dráždivý tračník (colon irritable, neuróza tlustého střeva, funkční enterokolonopatie)	311
NEMOCI JATER, ŽLUČOVÝCH CEST A PANKREATU	313
Nemoci jater	313
Vyšetřovací metody	314
Syndrom zvýšeného tlaku ve vrátnici a syndrom jaterního selhání (syndrom portální hypertenze a jaterní insuficience)	316
Syndrom portální hypertenze	316
Syndrom jaterní insuficience	319
Žloutenka (ikterus)	320
Virový zánět jater (virová hepatitida, infekční žloutenka, sérová hepatitida)	321
Cirhóza jater (cirrhosis hepatis)	323
Nemoci žlučových cest	325
Žlučové kameny (cholelithiasis)	325
Akutní zánět žlučníku (cholecystitis acuta)	328
Nemoci slinivky břišní	329
Akutní zánět slinivky břišní (pancreatitis acuta)	329
Chronický zánět slinivky břišní (pancreatitis chronica)	330
NEMOCI Z PŘECITLIVĚLOSTI (ALERGICKÉ CHOROBY)	331
Alergická rýma (senná rýma, vázomotorická rýma)	333
Průduškové astma (asthma bronchiale)	334
Sérová nemoc	335
Anafylaktický šok	335
Lékové reakce	337
NEMOCI POHYBOVÉHO ÚSTROJÍ A SYSTÉMOVÉ NEMOCI POJIVA	338
Progresivní polyartritida	338
Bechtěrevova nemoc (ankylozující spondylartritida)	340
Systémové nemoci pojiva (kolagenózy)	341
Lupus erythematodes disseminatus (lupus erythematodes visceralis, erythematodes)	341
Polyarteritis nodosa (periarteriitis nodosa)	342
Sklerodermie	343

Osteoartrótický syndrom (osteoartróza, degenerační onemocnění kloubů)	343
Myalgie (svalový revmatismus)	344
NÁDOROVÁ ONEMOCNĚNÍ VE VNITŘNÍM LÉKAŘSTVÍ	345
Příčiny vzniku nádorů	346
Výskyt zhoubných nádorů	347
Diagnostika zhoubných nádorů	347
Léčitelnost a léčení nádorů	349
Prevence zhoubných nádorů	350
Rakovina trávicího ústrojí	350
Rakovina jícnu (carcinoma oesophagi)	350
Rakovina žaludku (carcinoma ventriculi)	351
Rakovina střeva (carcinoma intestini)	352
Rakovina jater (carcinoma hepatis)	353
Rakovina žlučových cest	353
Rakovina slinivky břišní (carcinoma pancreatis)	354
Rakovina plic (carcinoma pulmonum)	354
Rakovina ledvin (Grawitzův nádor)	354
Sarkomy	355
Leukózy (leukémie, bělokrevnost)	356
Maligní lymfogranulom (Hodgkinova nemoc)	357
NEMOC ZE ZÁŘENÍ	358
PRVNÍ POMOC SESTRY PŘI AKUTNÍCH STAVECH A OTRAVÁCH	360
Poruchy vědomí, jejich poznání a pomoc při nich	361
Náhlá oběhová nedostatečnost	366
Náhlá dušnost	367
Bolesti na hrudníku	367
Bolesti v břiše	368
Křeče	369
Krvácení z plic a z trávicí trubice	370
Anafylaktický šok	371
Uštknutí hadem	371
Bodnutí hmyzem	372
Otravy	372
Otrava leptavými látkami	372
Otrava tukovými rozpustidly	373
Otrava narkotiky, hypnotiky a alkoholem	373
Otrava kyanidy	374
Otrava svítiplynem, výfukovými a kouřovými plyny	374
Otrava kovy	374
Otrava organofosfátovými insekticidy	374
Otrava houbami	375
ZPŮSOB PRÁCE NA ODDĚLENÍ INTENZIVNÍ TERAPIE	376
REJSTRÍK VĚCNÝ	381